רבי יהודה הנשיא (רבי) – מאמרותיו: "איזוהי דרך ישרה...", "הוי זהיר במצוה קלה..."

דף עבודה מלא • תנאים חלק ב • כיתות ב׳–ד׳

שם: _____ כיתה: _____

תקציר מדויק

הדמות המרכזית היא רבי יהודה הנשיא (רבי). נשיא ישראל, עשיר עצום, קדוש עליון, ועורך המשנה. ולצידו – תלמיד צעיר ונלהב בשם אלעזר.. האתגר: התלמיד הצעיר אוהב מאוד ללמוד תורה. מרוב התלהבות להגיע לבית המדרש או לחזור ממנו מאוחר בלילה, הוא רץ, מרעיש, טורק דלתות, ומפריע למנוחת השכנים (היהודים הפשוטים והעמלים). הוא בטוח שהוא צדיק כי הוא עוסק במצווה, אך שוכח את האנשים סביבו. רגע השיא: המפגש האישי והרך עם רבנו הקדוש באמצע הלילה. רבי לא צועק עליו, אלא פותח לו צוהר להבנה עמוקה: התורה חייבת להיות יפה גם בעיני ה', וגם בעיני בני האדם. המסר: "אֵיזוֹהִי דֶּרֶךְ יְשָׁרָה שֶׁיָּבוֹר לוֹ הָאָדָם... תִּפְאֶרֶת לוֹ מִן הָאָדָם". אי אפשר להיות 'צדיק' שפוגע באחרים. הקב"ה ("עין רואה ואוזן שומעת") מסתכל גם על איך אנחנו סוגרים את הדלת בחדר המדרגות.

דיוק במקור: דף העבודה מבוסס על גרעין הסיפור והמקורות המובאים בקובץ. תיאורי אווירה ודיאלוגים שבעיבוד אינם משמשים כאן כשאלות ידע.

1. שאלות על הסיפור הזה

א. בסיפור „מאמרותיו: "איזוהי דרך ישרה..."‏, "הוי זהיר במצוה קלה..."", מי פעל ומול איזה קושי?

ב. כיצד התחיל המצב: התלמיד הצעיר אוהב מאוד ללמוד תורה. מרוב התלהבות להגיע לבית המדרש או לחזור ממנו מאוחר בלילה, הוא רץ,...?

ג. מה הוביל אל הרגע: הַהִתְלַהֲבוּת שֶׁל אֶלְעָזָר?

ד. כיצד הסתיים המהלך ב־הַלַּיְלָה שֶׁל הַגִּלּוּי?

ה. הביאו פרט מן הסיפור המוכיח את המסר „"אֵיזוֹהִי דֶּרֶךְ יְשָׁרָה שֶׁיָּבוֹר לוֹ הָאָדָם... תִּפְאֶרֶת לוֹ מִן הָאָדָם". אי אפשר להיות 'צדיק' שפוגע באחרים. הקב"ה ("עין רואה ואוזן שומעת") מסתכל גם על איך אנחנו סוגרים את...".

2. מילים ורצף אירועים

מילים מתוך כותרת הסיפור והמסר

המילה	פירושה בתוך הסיפור	האירוע שבו היא מתאימה
מאמרותיו		
איזוהי		
דרך		

סדרו את אירועי „מאמרותיו: "איזוהי דרך ישרה...", "הוי זהיר במצוה קלה..."”

סימון	האירוע	מספר בסדר
□	התלמיד הצעיר אוהב מאוד ללמוד תורה. מרוב התלהבות להגיע לבית המדרש או לחזור ממנו מאוחר בלילה, הוא רץ,…	_____
□	פְּתִיחָה: הָאַרְמוֹן שֶׁל הַתּוֹרָה	_____
□	הַהִתְלַהֲבוּת שֶׁל אֶלְעָזָר	_____
□	הַדְּמָעוֹת שֶׁל הַסַּנְדְּלָר	_____
□	הַלַּיְלָה שֶׁל הַגִּלּוּי	_____

נכון או לא נכון — תקנו את המשפטים השגויים

האתגר המרכזי היה: התלמיד הצעיר אוהב מאוד ללמוד תורה. מרוב התלהבות להגיע לבית המדרש או לחזור ממנו מאוחר בלילה, הוא רץ, מרעיש, טורק דלתות, ומפריע למנוחת השכנים (היהודים הפשוטים והעמלים). הוא בטוח שהוא צדיק כי הוא עוסק במצווה, אך שוכח את האנשים סביבו..	□ נכון □ לא נכון
נקודת השיא הייתה: המפגש האישי והרך עם רבנו הקדוש באמצע הלילה. רבי לא צועק עליו, אלא פותח לו צוהר להבנה עמוקה: התורה חייבת להיות יפה גם בעיני ה', וגם בעיני בני האדם..	□ נכון □ לא נכון
רבי יהודה הנשיא (רבי). נשיא ישראל, עשיר עצום, קדוש עליון, ועורך המשנה. ולצידו – תלמיד צעיר ונלהב בשם אלעזר. התעלם מן האתגר, ולכן הסיפור הסתיים בלי כל שינוי.	□ נכון □ לא נכון

תיקון המשפט השגוי:

3. סיבה ותוצאה

מה קרה?	מדוע?	מה השתנה?
התלמיד הצעיר אוהב מאוד ללמוד תורה. מרוב התלהבות להגיע לבית המדרש או לחזור ממנו מאוחר בלילה, הוא רץ,…		
הַהִתְלַהֲבוּת שֶׁל אֶלְעָזָר		
הַלַּיְלָה שֶׁל הַגִּלּוּי		

מה היה עלול לקרות אילו הדמות לא הייתה פועלת?

איזו בחירה הייתה משמעותית במיוחד?

---

4. הבנה אישית

מה מגלה המעשה על הדמות?

הסבירו את המסר לילד צעיר יותר.

מה שייך לגרעין המקור ומה נראה כתוספת המחשה?

---

5. קומיקס – ארבעה רגעים

ציירו את עיקרי הסיפור וכתבו משפט מתחת לכל ציור.

1. התלמיד הצעיר אוהב מאוד ללמוד תורה. מרוב התלהבות להגיע לבית המדרש או לחזור ממנו מאוחר בלילה, הוא רץ,…	**2. פְּתִיחָה: הָאַרְמוֹן שֶׁל הַתּוֹרָה**
3. הַהִתְלַהֲבוּת שֶׁל אֶלְעָזָר	**4. הַדְּמָעוֹת שֶׁל הַסַּנְדְּלָר**

כותרת חדשה

מדוע בחרתי בה?

6. כתיבה יצירתית בעקבות „מאמרותיו: "איזוהי דרך ישרה...", "הוי זהיר במצוה קלה...""

☐ יומן של רבי יהודה הנשיא (רבי). נשיא ישראל, עשיר עצום, קדוש עליון, ועורך המשנה. ולצידו – תלמיד צעיר ונלהב בשם אלעזר. ברגע „המפגש האישי והרך עם רבנו הקדוש באמצע הלילה. רבי לא צועק עליו, אלא פותח לו צוהר להבנה עמוקה: התורה חייבת להיות יפה גם בעיני ה', וגם בעיני בני האדם.".

☐ מכתב אל רבי יהודה הנשיא (רבי). נשיא ישראל, עשיר עצום, קדוש עליון, ועורך המשנה. ולצידו – תלמיד צעיר ונלהב בשם אלעזר.: כיצד המעשה לימד אותי „"אֵיזוֹהִי דֶּרֶךְ יְשָׁרָה שֶׁיָּבוֹר לוֹ הָאָדָם... תִּפְאֶרֶת לוֹ מִן הָאָדָם". אי אפשר להיות 'צדיק' שפוגע באחרים. הקב"ה ("עין רואה ואוזן שומעת") מסתכל גם על איך אנחנו סוגרים את…"?

☐ ראיון: מדוע לא ויתרת כאשר „התלמיד הצעיר אוהב מאוד ללמוד תורה. מרוב התלהבות להגיע לבית המדרש או לחזור ממנו מאוחר בלילה, הוא רץ, מרעיש, טורק דלתות, ומפריע למנוחת השכנים (היהודים הפשוטים והעמלים). הוא בטוח שהוא צדיק כי הוא עוסק במצווה, אך שוכח את האנשים סביבו."?

☐ ספרו את „הַהִתְלַהֲבוּת שֶׁל אֶלְעָזָר" מנקודת מבט של מי שראה את המעשה.

המחזה של שלושה רגעים מדויקים

הסצנה	פעולות הדמויות	משפט מרכזי
התלמיד הצעיר אוהב מאוד ללמוד תורה. מרוב התלהבות להגיע לבית המדרש או לחזור ממנו מאוחר בלילה, הוא רץ,…		
הַהִתְלַהֲבוּת שֶׁל אֶלְעָזָר		
הַלַּיְלָה שֶׁל הַגִּלּוּי		

אפשר להוסיף רגשות ודיאלוגים, אך אין להציג אותם כאילו נאמרו במקור.

7. פתרון בעיות מתוך „מאמרותיו: "איזוהי דרך ישרה...", "הוי זהיר במצוה קלה...""

א. אילו עמדתם לצד רבי יהודה הנשיא (רבי). נשיא ישראל, עשיר עצום, קדוש עליון, ועורך המשנה. ולצידו – תלמיד צעיר ונלהב בשם אלעזר. בזמן „פְּתִיחָה: הָאַרְמוֹן שֶׁל הַתּוֹרָה", איזו עצה הייתם נותנים ומדוע?

ב. חבר טוען שבמצב „התלמיד הצעיר אוהב מאוד ללמוד תורה. מרוב התלהבות להגיע לבית המדרש או לחזור ממנו מאוחר בלילה, הוא רץ, מרעיש, טורק דלתות, ומפריע למנוחת השכנים (היהודים הפשוטים והעמלים). הוא בטוח שהוא צדיק כי הוא עוסק במצווה, אך שוכח את האנשים סביבו." עדיף לא לעשות דבר. השיבו לו בעזרת מה שקרה בסיפור.

ג. תארו מצב מחיי ילדים שבו אפשר ליישם דווקא את המסר „"אֵיזוֹהִי דֶּרֶךְ יְשָׁרָה שֶׁיָּבוֹר לוֹ הָאָדָם... תִּפְאֶרֶת לוֹ מִן הָאָדָם". אי אפשר להיות 'צדיק' שפוגע באחרים. הקב"ה ("עין רואה ואוזן שומעת") מסתכל גם על איך אנחנו סוגרים את...".

המשימה השבועית שלי בעקבות הסיפור

מעשה שמבטא את המסר	מתי?	בוצע
		□

איזה רגע בסיפור עזר לי לבחור במעשה הזה?

8. ארבע רמות למידה — „מאמרותיו: "איזוהי דרך ישרה...", "הוי זהיר במצוה קלה..."“

זכירה: מה קרה בין „התלמיד הצעיר אוהב מאוד ללמוד תורה. מרוב התלהבות להגיע לבית המדרש או לחזור ממנו מאוחר בלילה, הוא רץ,…“ לבין „הַהִתְלַהֲבוּת שֶׁל אֶלְעָזָר“?

הבנה: מדוע היה הרגע „המפגש האישי והרך עם רבנו הקדוש באמצע הלילה. רבי לא צועק עליו, אלא פותח לו צוהר להבנה עמוקה: התורה חייבת להיות יפה גם בעיני ה', וגם בעיני בני האדם.“ נקודת השיא?

יישום: כיצד ניישם את „"אֵיזוֹהִי דֶּרֶךְ יְשָׁרָה שֶׁיָּבוֹר לוֹ הָאָדָם... תִּפְאֶרֶת לוֹ מִן הָאָדָם". אי אפשר להיות 'צדיק' שפוגע באחרים. הקב"ה ("עין רואה ואוזן שומעת") מסתכל גם על איך אנחנו סוגרים את…“ בבית או בכיתה?

יצירה: כתבו סיסמה המזכירה את רבי יהודה הנשיא (רבי). נשיא ישראל, עשיר עצום, קדוש עליון, ועורך המשנה. ולצידו – תלמיד צעיר ונלהב בשם אלעזר. ואת המסר.

9. אהבת השם מתוך הסיפור

הסיפור מלמד: "אֵיזוֹהִי דֶּרֶךְ יְשָׁרָה שֶׁיָּבוֹר לוֹ הָאָדָם... תִּפְאֶרֶת לוֹ מִן הָאָדָם". אי אפשר להיות 'צדיק' שפוגע באחרים. הקב"ה ("עין רואה ואוזן שומעת") מסתכל גם על איך אנחנו סוגרים את.... המעשה של רבי יהודה הנשיא (רבי). נשיא ישראל, עשיר עצום, קדוש עליון, ועורך המשנה. ולצידו – תלמיד צעיר ונלהב בשם אלעזר. מראה כיצד ערך תורני נעשה לבחירה ממשית ברגע של קושי.

איזה מעשה מסוים של רבי יהודה הנשיא (רבי). נשיא ישראל, עשיר עצום, קדוש עליון, ועורך המשנה. ולצידו – תלמיד צעיר ונלהב בשם אלעזר. יכול לעורר בי רצון להתקרב להשם?

איזו החלטה קטנה, הקשורה ל־„הַלַּיְלָה שֶׁל הַגִּלּוּי“, אקבל בלי נדר?

בעקבות „מאמרותיו: "איזוהי דרך ישרה...", "הוי זהיר במצוה קלה..."“ אני רוצה לעבוד על _____ באמצעות _____.

מחוון למורה – 100 נקודות

תחום	נקודות	הערה
ידיעת הסיפור והדיוק	25	
סיבה ותוצאה	25	
הסבר אישי	20	